

Odstraňte z Lex Ukrajina diskriminační návrhy, vyzývají Senát Zelení

22.1.2025 - | Strana zelených

Strana zelených vyjadřuje hluboké znepokojení nad návrhy obsaženými v zákoně Lex Ukrajina 7, které se do návrhu zákona dostaly na základě poslaneckých pozměňovacích návrhů a které diskriminují ukrajinské děti i občany Ruské federace. Vyzýváme senátory a senátorky, aby tyto návrhy ze zákona vypustili.

Plénium Senátu dnes, 22. ledna 2025, projedná tzv. Lex Ukrajina 7. Tato novela v podobě schválené Poslaneckou sněmovnou obsahuje mimo jiné opatření týkající se dvojího zápisu do škol pro děti z Ukrajiny a zpřísnění pravidel pro získání českého občanství pro občany a občanky Ruska. Tato opatření jsou nejen diskriminační, a proto zřejmě protiústavní, ale jsou také neetická a především z dlouhodobého hlediska nefunkční.

Diskriminace dětí z Ukrajiny

Návrh, který by umožnil nepřipustit ukrajinské děti k řádnému termínu zápisu do prvních tříd, vytváří mezi dětmi jednoznačnou nerovnost na základě národnosti. A to přesto, že pro děti uprchlíků a uprchlic z Ukrajiny ze zákona platí povinná (před)školní docházka, stejně jako pro ostatní děti.

„Chápeme kapacitní problémy na některých školách, především v Praze, diskriminace dětí podle národnosti však není řešením,“ říká člen předsednictva a expert Zelených na vzdělávání **Matouš Vencálek**. „Děti, které z Ukrajiny utekly před válkou, si zaslouží stejnou příležitost ke vzdělání jako jejich čeští vrstevníci,“ dodává.

Pokud bude dvojí zápis umožněn, bude to pro ukrajinské děti de facto znamenat vyčkávání na to, zda na ně nějaká místa zbydou. Dá se přitom očekávat, že půjde o školy daleko od jejich bydliště a také o málo obsazené školy, kde tak bude docházet ke zvýšené koncentraci těchto dětí. To je krok ke vzniku segregovaných škol. Přitom jednoznačně žádoucím krokem je naopak integrace těchto dětí do kolektivu a českého vzdělávacího systému.

Nedostatečné kapacity škol jsou tématem, které rezonuje nejen ve spojitosti s ukrajinskými dětmi, ale například také v souvislosti se středními školami, obzvlášť v některých regionech.

Účinným řešením pro pokrytí potřeby rychle navýšit kapacity jsou například modulární školy či přístavby, které je možné vybudovat v řádu měsíců a v případě potřeby zase v krátkém čase zrušit či využít k jiným účelům. Namísto omezování přístupu ke vzdělání bychom se měli soustředit právě na taková řešení.

Zpřísnění pravidel pro ruské občany

Plošné zpřísnění pravidel pro získání českého občanství pro občany Ruska porušuje právo na individuální posouzení žádosti, což je základní princip spravedlivého řízení.

Vzdát se ruského občanství je často nemožné. Rusko může vyžadovat osobní přítomnost žadatele, což je pro mnohé z bezpečnostních důvodů nepřijatelné. Návrh nezohledňuje ani mezinárodní závazky, které Česko má a které zaručují, aby nikdo nezůstal bez státní příslušnosti. Fakticky není možné vzdát se občanství, pokud člověk nemá občanství anebo alespoň závazný příslib, že mu bude

uděleno. Současný zákon o státním občanství už dnes umožňuje zamítnout žádosti osob, které představují riziko pro stát a zamítnutí nepodléhá soudnímu přezkumu.

„Mnozí z těchto lidí, které chceme plošně připravit o možnost ucházet se o české občanství, byli nuceni opustit svou zemi, protože byli pronásledováni. Jiné jsme do Česka dokonce pozvali jako vysoce kvalifikované odborníky a odbornice například do zdravotnictví. A všechny tyhle lidi teď kolektivně potrestáme za zločiny jejich země původu, jejíž režim třeba i s nasazením vlastní bezpečnosti léta kritizovali,“ vysvětluje spolupředsedkyně Zelených a expertka na zahraniční politiku **Gabriela Svárovská**, která návrh dlouhodobě veřejně kritizuje.

„Způsob, jakým toto opatření vysvětlují jeho zastánci, vede k nárůstu nenávistné rétoriky vůči lidem z Ruska. A mám pocit, že se to politicky hodí jako důkaz, jak jsou vůči Rusku tvrdí. Jenže náš problém je jinde. Nedokážeme sankcionovat skutečné podporovatele ruského režimu. Ti, co z války profitují, tu dál vlastní nemovitosti, podnikají a využívají anonymní účty některých českých bank k praní peněz ruských oligarchů. To je náš skutečný a opravdu vážný bezpečnostní problém,“ dodává Gabriela Svárovská.

Strana zelených apeluje na senátory a senátorky, aby tyto diskriminační návrhy ze zákona Lex Ukrajina 7 vypustili. Vyzýváme k přijetí opatření, která budou podporovat integraci a rovnost pro všechny obyvatele České republiky bez ohledu na jejich národnost nebo původ.

<https://www.zeleni.cz/odstrante-z-lex-ukrajina-diskriminacni-navrhy-vyzyvaji-senat-zeleni>